

A photograph of three children on a grassy hill overlooking a coastal town. One child is sitting on a dark, rounded object, wearing a pink hooded jacket and a bright yellow safety vest. Another child is sitting next to them, wearing a grey beanie and a blue jacket. A third child is standing in the foreground, wearing a grey beanie and a bright yellow safety vest. The town below features colorful buildings, a harbor with boats, and a church spire on a hill in the background. The sky is overcast with grey clouds.

ÅRSPLAN FOR LYKKELITEN BARNEHAGE

2020 - 2021

Innhold

LYKKELITEN BARNEHAGE – HVEM ER VI	S.. 3
AVDELINGENE VÅRE	S. 4
DAGS – OG UKESRYTME	S. 5
DIVERSE INFORMASJON	S. 6
FORELDREPORTALEN OG OPPTAK AV NYE BARN	S. 7
TILVENNING I BARNEHAGEN	S. 8
OVERGANGER	S. 9
KJØREREGLER FOR EN GOD LEVERING	S. 10
FORVENTNINGER TIL FORELDRE	S. 10
KOMMUNIKASJON HJEM – BARNEHAGE	S. 11
FORELDRESAMARBEID	S. 12
VERDIGRUNNLAG	S. 13 - 14
LOVGRUNNLAG OG PLANER	S. 15 - 16
OMSORG – LEIK – LÆRING – DANNING	S. 17
MOBBING	S. 18

DE TRE PEDAGOGER I REGGIO EMILIA	S. 19
BARNES MEDVIRKNING	S. 20
PEDAGOGISK DOKUMENTASJON	S. 21
VURDERING	S. 22
VOKSENROLLEN	S. 23
SOSIAL OG EMOSJONELL UTVIKLING	S. 24
LIVSMESTRING OG HELSE	S. 25
LEKENDE VENNSKAP	S. 26
SPRÅK	S. 27
UTVIKLINGSARBEID	S. 28
PERSONVERN OG SIKKERHET	S. 29
HMS	S. 30

LYKKELITEN BARNEHAGE – HVEM ER VI?

Vi er en privat heldags barnehage med to avdelinger med plass til barn mellom 0-6 år. Barnehagen eies av Urban og Heidi Lillevold som også driver Askepott Barnehage i Olsvika. Barnehagen startet opp i desember 2008.

Vi er en barnehage som i vårt pedagogiske arbeid lar oss inspirere av Reggio Emilia pedagogikken. Vi arbeider derfor mye med voksen – barn relasjonen, å utvikle gode lekemiljøer og barns medvirkning til egen læring. De tre pedagoger, barnet, rommet og den voksne, har alle en svært viktig rolle i prosessen med et prosjektarbeid. Barna lærer gjennom å få utforske det de er opptatt av og engasjert i, og dette er ikke nødvendigvis det samme som vi voksne har bestemt på forhånd. Så vi må passe på å ha stort rom for barnas innspill i planene våre. Vi har planer, men ikke detaljplaner. Et prosjekt preges av improvisasjon, åpenhet og anerkjennelse.

Avdelingene våre

Havbris 17 barn 3 – 6 år

Hovedfokuset her er lek, å bygge vennsksrelasjoner og å utvikle sosial kompetanse. Barna skal få bli kjent med egne og andres følelser, og kunne få god støtte i å håndtere utfordringer som vil dukke opp i samspillet med andre.

Vi liker å dra på tur enten i nærmiljøet eller på lengre turer. Vi har flere spennende prosjekt gjennom året basert på hva som rører seg i barnegruppa, og vi arbeider aktivt med barnas lekemiljø. Vi har også mange fine samlingsstunder med musikk, sang og eventyr.

Skolestarterne eget førskoleopplegg der de gjennomfører mange spennende turer og aktiviteter i løpet av året. De vektlegger selvstendighetstrening og det å ha med seg en god ryggsekk med sosial kompetanse til skolestart. Sterke vennsksbånd blir knyttet i denne gruppa.

Himmelblå 12 barn 0 -3 år

Hos de minste barna er det fokus på å skape trygge og gode rammer rundt barnas dag. God og nær omsorg, mulighet til ro og hvile er avgjørende for de miste barnas trivsel og trygghet. Vi deler i mindre lekegrupper, skaper fellesskapsfølelse gjennom gode opplevelser og lar barna utvikle gode vennsksrelasjoner. De gode møtene mellom barna, og mellom barn - voksen er svært viktig i hverdagen vår. Musikk, dans, sang og kreative prosesser er også noe vi arbeider mye med. Språkutvikling står sentralt og preger hverdagen

A photograph of a residential area. In the foreground, a child is swinging on a swing set. The child is wearing a red jacket and an orange hat. In the background, there are several houses, including a prominent white house with a blue roof. The scene is set in a grassy area with trees and a body of water in the distance. The lighting suggests it might be late afternoon or early morning.

Ansatte Himmelmblå:

Pedagogisk leder:

Linda Renate Vanebo

Pedagog 2:

Yige Zhao

Barne – og
ungdomsarbeidere:

Linn Rangsæter og
Henriette Hansen

Ansatte Havbris:

Pedagogisk leder:

Theresa Skodje Olsen

Barne – og
ungdomsarbeidere:
Sarah Stehouwer og
Ingvild

Linneah Ødegaard

Assistenter: Andrew
Brown og Inger Marie
Skjortnes

Dagsrytme	
07.00	Barnehagen åpner
08.00	Frokost
09.15	Kjernetid starter
11.15	Lunsj
12.00	Sovetid og uteleik
14.00	Kjernetid slutt
14.15	Fruktmåltid
	Leik ute eller inne
16.45	Barnehagen stenger

Dagsrytmen vil variere litt alt etter som hvilke aktiviteter som er planlagt og barnas behov.

Kjernetid

Aktiviteter som prosjektarbeid, turer, samling, lekegrupper og førskolegruppe starter klokken 9.15. Det er derfor en fordel at barna er levert til dette tidspunktet. Si fra om dere trenger å levere barna senere en dag.

Mat i barnehagen

Barna får alle måltider i barnehagen som består av frokost, lunsj og frukt. En dag i uka har vi varmt måltid. Vi serverer variert pålegg og grønnsaker til brødmaten. Vi supplerer ellers med frukt, knekkebrød, jogurt, grøt og frokostblandinger for å få variasjon. De fleste feiringer og markeringer gjennomføres uten servering av søt og fet mat og drikke.

Foreldrene til barn med allergier / spesielle behov i kosten får tilpasset dette og er i tett dialog med personalet.

Barnehagen skal bidra til at barna tilegner seg gode vaner når det gjelder kosthold. Vi følger derfor nasjonale retningslinjer for mat og måltider i barnehagen.

<https://www.helsedirektoratet.no/retningslinjer/mat-og-maltider-i-barnehagen>

Praktiske opplysninger

Studiedager - / planleggingsdager 20 - 21

- 24. august 2020
- 13. oktober 2020
- 4. januar 2021
- 14. mai 2021
- Den siste vil bli lagt i løpet av året, minst en måneds varsel blir gitt.

Dugnader

Det kan ved behov bli arrangert dugnader i barnehagen. Det er 4 timer pr år for 100 % plass. Se barnehagens vedtekter for mer informasjon.

Ferie

Lykkeliten Barnehage er åpen hele året. Foreldrene betaler for 11 måneder og barnet må avvikle 4 ukers ferie i løpet av året. 3 av disse ukene skal tas sammenhengende i løpet av skoleferieperioden. Spesielle behov må søkes om til styrer. Barn som skal begynne på skolen eller sier opp plassen fra nytt barnehageår skal avvikle all ferie innen 1. august.

Kontaktinformasjon

Styrer: Vibeke Solbak

Tlf. kontor: 71 39 55 80

Tlf. avdelinger: 71 39 55 81

Mobil avdelinger: 46 51 73 25

Mail kontor: lykkeliten@ludens.no

Hjemmeside: <http://ludens.no/index.html>

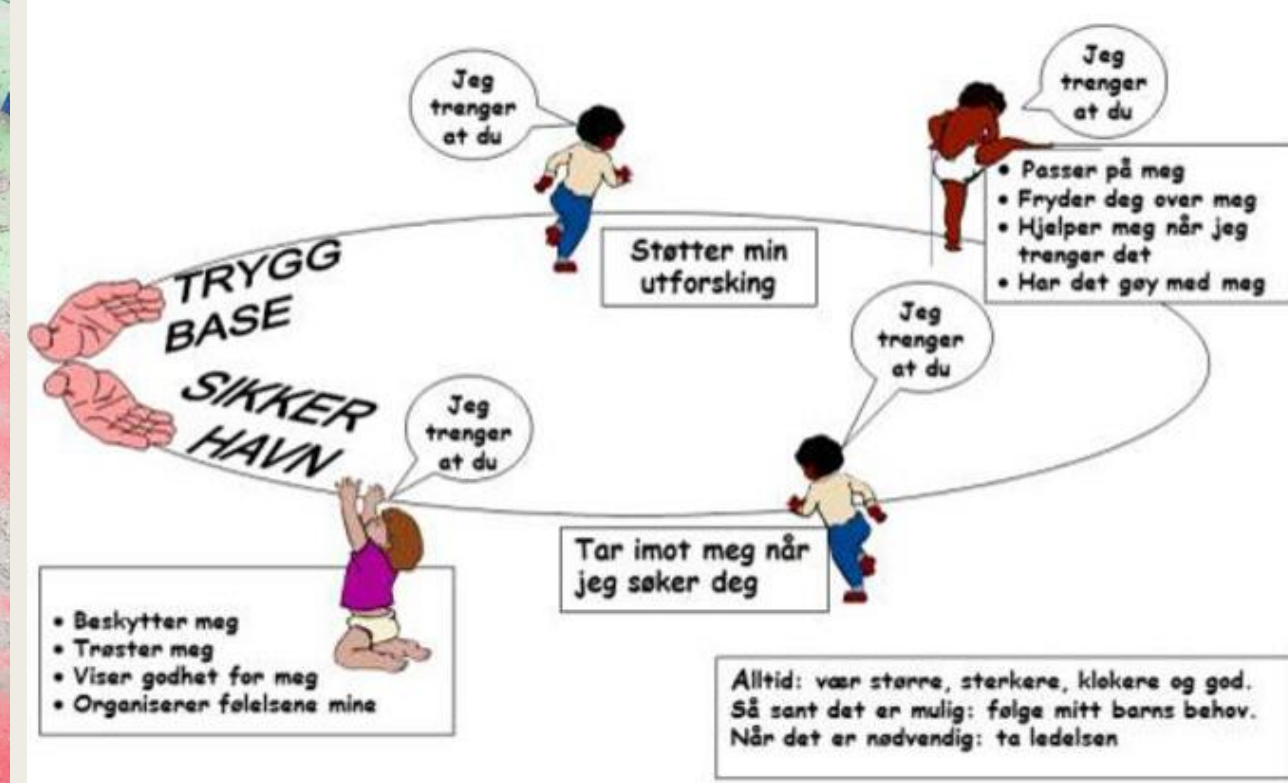

Foreldreportalen og opptak av nye barn

Nye barn i barnehagen blir tatt opp gjennom samordnet opptak for alle private og kommunale barnehager i Ålesund. Alle søknader knyttet til barnehage, skole og SFO skal foretas på [oppvekstportalen](#). Det vil si at ved ønske om endring av plass-størrelse, permisjoner og oppsigelser er det også her søknaden sendes inn.

Søknadsfristen til høstens ledige plasser er 1. mars og pleier å være klart ved påsketider. Barn som får tildelt plass, beholder denne til skolestart. Det er mulig å søke hele barnehageåret, for å stå på venteliste til neste opptak i en ledig plass. Søsken av barn i barnehagen prioriteres så langt det er mulig ved opptak, ellers skjer opptaket etter barnehagens vedtekter

Tilvenning i barnehagen

Når et barn begynner i barnehagen starter en ny og viktig periode for hele familien. De første dagene og møtet med personer og rutiner legger grunnlaget for tilliten mellom familien og barnehagens personale. Målet for tilvenningen er først og fremst at barnet og barnets foresatte skal opparbeide nok tillit og trygghet til barnehagen til at det oppleves greit å skilles for en stund.

Alle nye familier vil få utdelt eget skriv om tilvenning i forkant av barnehagestart med retningslinjer for hvordan denne perioden skal bli best mulig for barn og foreldre.

Vi arbeider ut fra prinsippene i trygghetssirkelen under tilvenningen.

Overganger

Overgang barnehage – skole

Ålesund kommune har utarbeidet en egen prosedyre for overgangen mellom barnehage og skole. Dette for å sikre helhet og sammenheng mellom barnehage og skole, slik at barna møter godt forberedt og trygge til skolestart. Barnehagen samarbeider også med de ulike skolene, og barna får tilbud om å besøke den aktuelle skolefritidsordningen de skal gå på. Barnehagen, foreldrene og skolen har hver sin rolle i overgangen. Les mer på:

<https://alesund.kommune.no/barnehage-og-skole/barnehage/overgang-fra-barnehage-til-skole-og-sfo/>

Vi i barnehagen vil blant annet ta opp temaet på foreldremøter/foreldresamtaler, Vi har også overgangsmøter og utveksler informasjon med skolen i forhold til barn med særskilte behov eller når foreldrene måtte ønske vår støtte i overgangen til skolen. All utveksling av opplysninger om barnet mellom barnehage og skole skal på forhånd godkjennes av foreldre.

Overganger innad i barnehagen

Når barna skal skifte avdeling bruker vi tid før sommeren til å være på besøk på den avdelingen de skal skifte til. Personalet har også et tett samarbeid og utveksler erfaringer for å hjelpe barnet best mulig i overgangen.

Den første tiden på ny avdeling bruker vi til å bli ordentlig kjent med hverandre, lære nye rutiner og på å utvikle flere og nye vennskap.

Skolestarterne

Barna forberedes i barnehagen til skolen gjennom å få mange og varierte erfaringer som gir tro på seg selv og egne evner, Det siste året i barnehagen har verdi i seg selv og er ikke skole. Barnet er fremdeles barnehagebarn og leken har stor verdi for barnets utvikling.

I leken har vi fokus på å lære hvordan komme inn i lek, hvordan ta kontakt med andre, konfliktløsning og å ta hensyn til andre. I leken vil barna oppleve at alle er forskjellige, vi er ikke like gode til alt, men vi er alle like verdifulle. I leken utvikles vennskap og barnet lærer hva gjør gode venner og hva gjør de ikke.

Materiell vi bruker i lag med skolestarterne:

- Henry – førstehjelp for førskolebarn
- Brannbamsen Bjørnis
- Salaby: Nettsted
- Trampoline: Førskolebok

Vi har også mange tradisjoner som er knyttet til det siste året i barnehagen slik som julebord, overnatting, rosaruss og egen avslutningsfest.

Det vil også være tilbud om vanntilvenning dette siste året i barnehagen.

Hva har vi fokus på dette siste året i barnehagen:

- Å kle på og av seg selv
- Selvstendighet i dosituasjonen
- Selvstendighet i måltidsituasjonen
- Hygiene
- Høflighet
- Motoriske ferdigheter (blyantgrep, klipp og lim, hoppe, hinke, kaste ball med mer)
- Sitte stille
- Holde fokus og konsentrasjon
- Vente på tur
- Dele med andre
- Empati og innlevelse i andres følelser
- Forståelse av egne følelser
- Begrepslæring (former, farger, mønster, størrelse, like - ulike, tid med mer)
- Møte språk og tall i mange ulike sammenhenger:
  - *Bokstaver: Kjenne til og kunne skrive noen bokstaver. Kunne skrive eget navn.*
  - *Tall: Mengde, antall, telling, sortering*

Kjøreregler for en god levering

Vis en positiv holdning gjennom kropp og stemme når du som foresatt skal levere. Vis at du er trygg på at barnehagen er en god og positiv plass å være for barnet, dette smitter over på barnet.

Det er viktig å ta tydelig farvel (eks vinke, gi klem og lignende), Dette skaper trygghet ved at barna skjønner at mor/far går fra barnehagen, men også at de kommer tilbake. Noen ganger vil avskjeden være tung, og barnet kan gråte. Det er viktig å sette grenser og være tydelig som voksen. Vil du at personalet skal holde barnet selv om det gråter og vil til mamma/pappa? Snakk med personalet om dette. Gi uttrykk for hva du ønsker. Personalet har lang trening i å takle slike situasjoner.

Ring oss gjerne! Dersom avskjeden har vært vanskelig og du lurer på hvordan barnet har det, ring og hør hvordan det går. Som oftest stopper gråten fortere enn en skulle tro. Vi sender også gjerne en liten oppdatering på SMS etter en stund ☺.

Er personalet opptatt et annet sted når dere kommer, si ifra at dere er kommet.

Kommer dere under måltid, følg barnet inn til bordet.

Den ansatte skal ha god kontakt med barnet når foreldrene tar farvel.

Forventninger til foreldre

Holder seg oppdatert på planer og informasjon i eBarnehage

Respekterer barnehagens åpningstid og kjernetid

Holder barnet hjemme ved sykdom, og gir beskjed ved sykdom eller fri

Deltar på foreldremøter, foreldresamtaler og andre arrangement

Gir oss tilbakemeldinger og spør når du lurer på noe

Ønsker å samarbeide om barnets trivsel og utvikling

Sjekker yttertøyet på våte dager og passer på at det er tørt og på plass igjen neste dag

Holder garderobeplassen ryddig og har nok tøy til barnet der

Merker klær og utstyr med navn

Informerer om hendelser på hjemmebane som kan virke inn på barnet

Skjermer barnet når sensitive hendelser eller informasjon må tas opp

Lukker dører og porter

Ikke lar bilen stå på tomgang

Smører barnet med solkrem før det kommer i barnehagen

Kommunikasjon hjem - barnehage

Vi bruker eBarnehage for skriftlig kommunikasjon med foresatte. Foresatte får der tilgang til en flott nettside hvor de får et unikt innblikk i barnas hverdag. Fungerer like bra på mobil, pc og nettbrett. Lag til en snarvei på startskjermen på mobilen din, så har du alltid rask tilgang til eBarnehage. Informasjon om pålogging blir gitt ved oppstart.

Vi bruker eBarnehage til:

- All skriftlig kommunikasjon med foresatte.
- Internmeldinger direkte til alle foresatte eller enkeltvis.
- Dokumentdeling med foresatte (månedspaner, månedsbrev og diverse dokumenter)
- Bilde – og videodeling med foresatte
- Logg over dagen og ukeplan.
- Til vårt HMS arbeid: Tellelister, sovelister, stallelister, sjekklister, allergier, hentelister, oppmøte, beredskap.
- Ferie – og fraværsregistrering.
- Referat fra møter / foreldresamtaler blir lagt i barnas mapper slik at foresatte har tilgang.
- Styrer sender all informasjon på mail gjennom eBhg, det er derfor viktig at alle holder mailadresser oppdatert her, og sjekker mail.

Foresatte og bruk av eBarnehage:

- Foresatte må være aktive på eBarnehage og sjekke ny informasjon.
- Foresatte har ansvar for å holde egne kontaktopplysninger oppdatert her og å legge inn ferie og fravær på eget barn.
- Melder sykdom her.
- Foresatte legger inn beskjeder til personalet her. (Eksempel: *Pia kommer senere i dag, time helsestasjon kl 10*)
- Småbarnsforeldre får her informasjon om eget barns sovetid hver dag.

Informasjon i garderoben

eBarnehage er vår kommunikasjonskanal. I garderoben vil dere derfor kun finne påmeldingslister til ulike arrangement som foreldrekafe, dugnader og foreldresamtaler. Dere vil få varsel gjennom eBarnehage om at de henger der. Når fristen for påmelding er ute blir listene tatt ned.

Det er ditt ansvar som foresatt å holde deg oppdatert i eBarnehage på hva som skjer i barnehagen slik at ditt barn får en best mulig dag. Vi har gjort det enkelt med å samle all informasjon på ett sted.

Foreldresamarbeid

Grunnlaget for å bli godt kjent med barna og få til et gode relasjoner mellom voksne og barn i barnehagen, er et nært samarbeid mellom barnehage og hjem. Foreldrene må kunne være trygge på at akkurat deres barn blir sett og har det godt i barnehagen. Barnehagen lytter til foreldrenes forventninger og ønsker, og foreldrene lytter til barnehagens innspill for å kunne skape en felles forståelse og gå i samme retning. Barna vil da oppleve trygghet og forutsigbarhet i hverdagen. Gjennom et godt foreldresamarbeid kan barnehagen ta hensyn til barna i forhold til deres hjemmemiljø, og foreldrene i forhold til miljøet i barnehagen. Vi ønsker at foreldrene skal føle at de kan komme med både ris og ros til oss i barnehagen, og at de føler tilhørighet til barnehagen.

Dette vil vi få til gjennom:

- Å ha en god dialog i den daglige kontakten i bringe- og hentesituasjoner. Gjennom å være tilgjengelige og gi god tilbakemelding. Er det ting som ikke kan tas opp i garderoben, be om en samtale med pedagogisk leder.
- Å ha foreldresamtaler.
- Arrangere foreldremøter.
- Å ha brukerundersøkelser
- Å ha sammenkomster for foreldre og barn i barnehagen.
- Oppfordre foreldre/foresatte til å komme med forslag, ideer og synspunkt.
- Synliggjøre vårt pedagogiske arbeid
- Bruke eBarnehage aktivt
- Å evaluere foreldresamarbeidet underveis i året.

Foreldresamtale

Foreldresamtalen er en samtale mellom pedagog og foreldre. Samtalen er fortrolig og personalet har taushetsplikt. Formålet med samtalen er å gi informasjon om barnet fra barnehagen og å få informasjon om barnet fra foreldrene. Hvordan har barnet det i barnehagen? Hvordan kan vi gjøre dagen bedre for ditt/deres barn? Observasjonsmaterieill: Bruker vi til å kartlegge barnas utvikling og som bakgrunn for foreldresamtaler. Vi må også fylle ut observasjonsskjema ved eventuell kontakt med PPT. Foreldrene må godkjenne bruken av disse.

Foreldreråd og samarbeidsutvalg

For å sikre samarbeidet med barna sitt hjem skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg. Foreldrerådet består av alle foreldre til barna i barnehagen. Samarbeidsutvalget består av to valgte foreldrerepresentanter, to representanter fra eier og to representanter fra de ansatte. Styrer har møte-, tale-, og forslagsrett i samarbeidsutvalget.

Verdigrunnlag

Vi jobber aktivt med at verdigrunnlaget skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid.

Vi legger vekt på pedagogisk dokumentasjon og hvordan arbeide med prosjekt i Reggio Emilia. Der vil barns medvirkning, undring, nysgjerrighet og kreativitet stå sentralt.

Barna skal oppleve at de er betydningsfulle for fellesskapet. Vi ser på likheter og forskjeller som positivt og alles bidrag er like viktig for fellesskapet.

De ansatte skal være tilstedeværende, påkoblede, engasjerte, omsorgsfulle og trygge.

Dagen skal preges av lek og glede i trygge rammer.

Demokrati

Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta.

Mangfold og gjensidig respekt:

Barnehagen skal synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Alle barn skal føle seg sett og anerkjent for den de er. Barna skal få vite at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på.

Likestilling og likeverd:

Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling, uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn.

Livsmestring og helse:

Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing.

Bærekraftig utvikling:

Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden.

Utdanningsdirektoratet (2017): Rammepplan for barnehager

Lovgrunnlag og planer

Det er utarbeidet egne **vedtekter** for Lykkeliten Barnehage. Barnehagen drives i samsvar med "Lov om barnehager" med gjeldende forskrifter og etter "**Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver**".

Alle barnehager skal bygge sin virksomhet på verdigrunnlaget og innholdet som er fastsatt i barnehageloven , rammeplanen og i internasjonale konvensjoner som Norge har sluttet seg til, slik som **FNs barnekonvensjon**.

Barnehageloven fastsetter hva som er barnehagens samfunnsmandat og hvilket verdigrunnlag barnehagen skal bygge på:

- **Lov om barnehager finner en på:**
- <http://lovdata.no/all/hl-20050617-064.html>
- **Rammeplan for barnehager finner en på:**
- <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan/>

Vårt motto:
Lek og glede i trygge rammer.

Våre satsingsområder:
- Livsmestring og helse
- Språk

Barnehagens samfunnsmandat:
Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.

Barnehagens innhold:
Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi, og bidra til at alle barn får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek.
Barnehagen skal fremme Kommunikasjon og språk..
Barnehagen skal ivareta barns rett til medvirkning.

Fagområder:
Kommunikasjon, språk og tekst.
Kropp, bevegelse, mat og helse
Kunst, kultur og kreativitet.
Natur, miljø og teknologi.
Antall, rom og form.
Etikk, religion og filosofi.
Nærmiljø og samfunn..

Verdigrunnlag:
Demokrati.
Mangfold og gjensidig respekt.
Likestilling og likeverd.
Bærekraftig utvikling.
Livsmestring og helse.

Omsorg

- ✓ **Skal prege alle situasjoner i barnehagen.**
- ✓ Omsorg handler også om barnets fysiske behov, inkludert behovet for ro og hvile.
- ✓ Gir barnet trygghet og trivsel, og er en forutsetning for utvikling av empati og nestekjærlighet.
- ✓ Personalet skal legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barn - voksen og mellom barn – barn. Alle barn skal bli sett, forstått og respektert. Personalet er lydhøre og gir alle barn den hjelp og støtte de trenger. Personalet setter tydelige grenser og har klare forventninger, samtidig er de varme og aksepterende i relasjonene til barnet.

Leik

- ✓ **Skal ha en sentral plass i barns liv i barnehagen og lekens egenverdi skal anerkjennes.**
- ✓ Barnehagens omgivelser må tilrettelegges for variert lek.
- ✓ Leken legger grunnlaget for barns vennskap med hverandre.
- ✓ Leken danner grunnlaget for læring og utvikling, og for språklig og sosial samhandling.
- ✓ Barna skal oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom leik.
- ✓ Personalet skal støtte, oppmuntre og inspirere barna i deres lek og sikre at alle barn får gode erfaringer og mestrer samspillet i leken.. Personalet skal tilrettelegge det fysiske miljøet slik at det inspirerer til ulike typer leik. Personalet skal vise en aktiv holdning til barnas leik med å ta initiativ og selv delta i leiken.

Læring

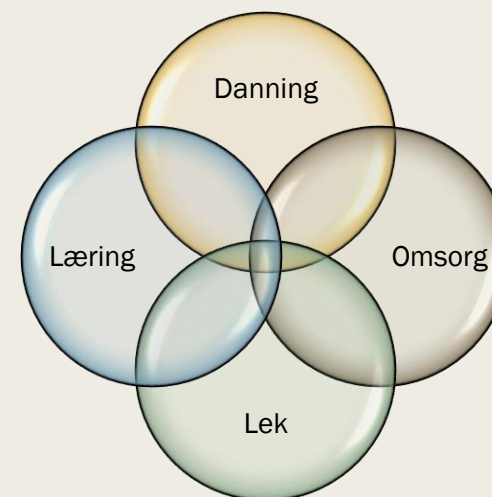
- ✓ **Foregår i det daglige samspillet med andre mennesker og med miljøet. Barna bidrar til egne og andres læringsprosesser.**
- ✓ Barna lærer gjennom alt de opplever og erfarer.
- ✓ Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Barna konstruerer sin egen kunnskap og skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger.
- ✓ Personalet må ha et aktivt forhold til barns læringsprosesser. De må vekke interessen hos barna og legge til rette for både formelle og uformelle lærings situasjoner. Bygge læringen på barnas interesser og initiativ. Utvide barnas erfaringer og støtte opp om barnas undring, nysgjerrighet, refleksjoner og kreativitet. Gi barn mestringsopplevelser og tiltro til egne evner.

Danning

- ✓ En livslang prosess som blant annet utvikler evne til å reflektere over egne handlinger og væremåter.
- ✓ I barnehagen er samhandling i lek og læring og hensynet til hverandre forutsetninger for barnets danning.
- Å ha en dannende prosess vil si å få barna til å stille spørsmål, å reflektere og å undre seg. Svarene skal lede til nye spørsmål, og barnet blir etter hvert mer selvstendig og leter etter svarene selv.

For å kunne ha en dannelsesprosess i barnehagen må vi:

- Se på barnet som et subjekt.
- Gi barnet anledning til medvirkning i barnehagen, og å kunne forme sin egen hverdag.
- Gi barnet opplevelser og læringsmuligheter hvor det selv kan konstruere sin egen kunnskap.
- Støtte opp under barnets læring ved å være en aktiv samtalepartner og god lytter. Undre oss i lag med barna.
- Gi mulighet og tid til refleksjon over egne handlinger og væremåter. Utfordre barnas tenkning.
- Vi synliggjør og fremhever mangfold og ulikheter

Mobbing i barnehagen

Barns trivsel –
voksnes
ansvar!

Lykkeliten barnehage skal være et trygt miljø for barna.

Mobbing skal forebygges og diskriminering av barna skal ikke forekomme.

Barnehagen skal jobbe aktivt mot mobbing, og har nulltoleranse som grunnlag for dette arbeidet.

I Lykkeliten jobber vi forebyggende gjennom å ha:

Aktiv satsing på trygghet, omsorg og sosial kompetanse.

Fokus på leik og vennskap.

Holdningsskapende arbeid i personalgruppen.

Aktivt samarbeid hjem/barnehage.

Anerkjennende og tilstedeværende voksne.

Aktive voksne som griper inn når det er nødvendig.

Viktige tema å jobbe med i barnegruppen gjennom hele året: Respekt, toleranse, ulikhet, empati.

Hvordan kan foreldre skape vennskap og motvirke mobbing i barnehagen?

- Hils på og prat med de andre foreldrene. Når du kjenner foreldrene til de andre barna i barnehagen er det lettere å invitere med barna deres hjem.
- Støtt opp under barns vennskap. Vis at du liker barnets venner, prat med dem og inviter dem med på aktiviteter.
- Vær en rollemodell. Snakk fordelaktig og positivt om de andre i barnehagen. Vær bevisst at oppfordringer til barnet skal gjenspeiles i din praksis.
- Snakk hyggelig hjemme. Hvordan vi snakker om andre hjemme er med på å forme barnas oppfatning om hva som er greit og ikke greit. Ikke snakk negativt om andre barn, foreldre eller barnehage. Bekymringer bør tas opp direkte med barnehage eller foreldrerepresentant.
- Følg en inkluderende bursdagspolitikk. Inviter heile grupper, for eksempel hele avdelingen, alle født i samme år, alle jentene eller alle guttene. Det å bli holdt utenfor er en av de vanligste formene for mobbing. Snakk med barna om hvorfor det er viktig å inkludere flere enn bare de barna de leker mest med.
- Tren barnet i å snakke om følelser og om hvordan det oppleves å bli holdt utenfor og forskjellsbehandlet. Oppmuntre barnet til å dele og å være raus.
- Oppmuntre barnet til å vente på tur, gi og få, og bytte på å bestemme i leken. Lær barnet god konfliktløsning.
- Hjelp barna å være modige. Å stå imot utestengelse krever mot, trygghet og ikke minst øvelse. Lær barna å si fra til en voksen når vonde ting skjer.

Barns trivsel –
voksnes
ansvar!

De tre pedagoger i Reggio Emilia

Grunntanken i filosofien handler om:

- Alle har rett til å være delaktige i sitt eget liv, barns medvirkning.
- Barn er selvstendige og kan ta egne valg.
- Den enkelte er en ressurs for fellesskapet, vi lærer av hverandre.
- En ser på barnet som kompetent og som medskaper av kultur og kunnskap.
- Barna er aktive deltakere i å skaffe seg erfaringer og ny kunnskap.
- Å vektlegge barns sterke sider, muligheter og utvikling.
- Barnet har alle muligheter for utvikling boende i seg.
- Barnet har nysgjerrighet som er drivkraften til å utforske og samle kunnskap.
- Læring skjer i relasjonene mellom barna, de voksne og i møte med det fysiske miljøet.
- Barnas fantasi og fantastiske tenkning må få vokse, ikke undertrykkes.
- Barn og voksne har en lekende tilnærming til læring.
- De voksne lytter til barna og er lydhøre for hva barna uttrykker, føler og mener.

1. Pedagog
Voksen- barn
Voksne inspirerer,
veileder og
støtter barn, og
voksne blir selv
inspirert og lærer
av barn.

2. Pedagog
Barn- barn.
Barn inspirerer,
veileder, støtter
og lærer av
hverandre.

3. pedagog:
Rommet
inspirerer til lek
og læring.

Barns medvirkning

Barn har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet.
Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen.
Barnets synspunkter skal vektlegges i samsvar med barnets alder og modenhet.

Konsekvenser for pedagogisk arbeid

Barna har rett til å være med og bestemme, men ikke alltid få det som en vil. Vi må ta ansvaret når barnet ikke har erfaring til å ta eller forstå konsekvensene

- Vi må være gode observatører, være tilstede der barn er og se barnas behov.
- Vi må være gode lyttere, virkelig høre etter; det barn sier til hverandre og det barn sier til oss voksne. Vise interesse.
- Vi må være gode på språk. Kunne forstå både barnets verbale og non-verbale språk (tonefall, kroppsspråk).
- Vi må se barns uttrykk. Er det trøtt, glad, vil leke og lignende.
- Vi må tilrettelegge for at der er tid og rom for å lytte og samtale.
- Vi må motivere barn til å påvirke sin hverdag i barnehagen.
- Vi må være tydelige og ansvarsfulle voksne som tar hensyn til hele barnegruppen.
- Vi må delta i barnas leik.
- Vi må bruke dokumentasjonen for å reflektere i lag med barna.
- Vi må kunne endre planer ut ifra barnas interesser, for eksempel vente med planlagte aktiviteter hvis det er andre ting som fungerer bra eller fanger barnas interesse

Dette gjøres ved at barna

- Får være en del av at inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta.
- Jevnlig får mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet.
- Får delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold.
- Får støtte i å uttrykke sine synspunkter.
- Må få erfaringer i å leve seg inn i andres situasjon og til å ta hensyn til andre.
- Åpent kan vise følelser og hva de har behov for i et trygt og anerkjennende miljø.
- I rommet får mulighet til å velge mellom ulike aktiviteter og lekemateriell.
- I rommet skal få mulighet til aktiv lek, stille lek, avslapning, kos og omsorg.
- Gis rom for sitt uttrykk og sin lek. (Eks. tumlelek, imitasjon, rollelek)

Pedagogisk dokumentasjon

Hva er pedagogisk dokumentasjon?

«Pedagogisk dokumentasjon er å gjøre pedagogisk arbeid synlig og åpent for tolkning, dialog, diskusjon og innsikt. Dokumentasjon av barnehagens praksis blir til pedagogisk dokumentasjon når personalet og barna reflekterer over og diskuterer den».

«Det dokumenteres ikke for å vise hva personalet eller barna har gjort, men for å skape et springbrett for hva som kan komme til å skje».

Utdanningsdirektoratet (2017) Pedagogisk dokumentasjon i barnehagen. Hentet fra <https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/kvalitet-i-barnehagen/verktoy-for-kvalitetsarbeid/pedagogisk-dokumentasjon/>

- Pedagogisk dokumentasjon er et prosessorientert arbeid som består av ulike deler: Observasjon – Dokumentasjon – Refleksjon - Tolkning/valg - Deling

Fører til nye tanker/ handlingsmønstre

*Barnas spor viser vei,
dokumentasjonen er et
kart som viser hvor
barna har gått.*

Hvorfor dokumenterer vi?

- Gjennom refleksjon over dokumentasjonen kan vi bli bevisst våre holdninger og verdier og deretter ta bevisste holdnings- og verdivalg for å videreutvikle vår pedagogikk.
- Dokumentasjonen gir et utgangspunkt for refleksjoner og samtaler med barna.
- For å kunne beskrive, forstå, og vise det som foregår med og blant barna i barnehagen.
- For å kunne se, formulere og reflektere over barns læring og utvikling.
- Dokumentasjonen vil speile praksisen og skal utvikle det pedagogiske arbeidet. Dokumentasjon er nøkkelen til forandring. Og en får tenkt igjennom sin egen praksis i forhold til barn, læring, kunnskap og voksenrollen.
- Dokumentasjonen vil utvikle prosjektarbeid underveis. Hva er barna opptatt av / hvordan oppfatter barna det som er tema?
- Dokumentasjonen kan gi foreldre og andre informasjon om hva barn opplever, lærer, tenker og gjør i barnehagen., den synliggjør det pedagogiske arbeidet.
- For at barna skal kunne gjenkalle opplevelser.
- Dokumentasjonen skal ha en mening for de som var med.

"Gjennom pedagogisk dokumentasjon har vi mulighet til å se barnet på nytt - om og om igjen - og vi gjør oss synlige for oss selv»."

Vurdering

Kvalitet både faglig og sosialt er en forutsetning for å ha en god barnehage. Vi vurderer derfor både barnegruppen og det enkelte barns trivsel og utvikling gjennom å ha observasjoner løpende gjennom året.

Det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen.

Vurderingsarbeidet skal bygge på refleksjoner i personalgruppen som gir et utgangspunkt for videre arbeid og gjennomføring der vi lærer av egen praksis og utvikler barnehagen som pedagogisk virksomhet.

Hvordan gjør vi dette?

Vi har foreldresamtaler og foreldremøter der foreldrene kan få gitt uttrykk for sitt syn på virksomheten.

Vi har personalmøter, avdelingsmøter og planleggingsdager der vi vurderer og reflekterer over det pedagogiske arbeidet.

Barnas synspunkter skal også vektlegges i vurderingsarbeidet. Dette gjør vi gjennom å fokusere på barns medvirkning.

Vår pedagogiske dokumentasjon gir oss også verdifullt vurderingsgrunnlag.

Voksenrollen i barnehagen

Å være tilstede:

- Vi er tilstedeværende, anerkjennende og aktive voksne. Når vi er på jobb er vi alltid påkoblede. **Barn fortjener tilstedeværende voksne.** Å være tilstede i øyeblikket, og ikke være opptatt av det en skal gjøre etterpå. Voksne «i forbifarten» får ikke med seg hva som skjer blant barna.

Å se barnet:

- Vi er oppmerksomme på det barna prøver å fortelle oss.
- Vi er interessert i det de sier, og det de er opptatt av.
- Vi er innlevende, inkluderende, medfølende og inviterende i forhold til barna.
- Vi er sensitive ovenfor barns uttrykk og kroppsspråk og følger dette opp.
- Vi anerkjenner og aksepterer barns følelser og tanker.
- Vi behandler alle barn omsorgsfullt og med likeverd.
- Vi viser positive følelser – at vi er glad i barnet, er autentiske.
- Vi gir ros og anerkjennelse for det barnet klarer å gjøre

Samspill:

Vi opptrer som solide, trygge og sterke voksne. Vi er engasjerte og viser varme og omsorg i samspillet med barnet.

Vi oppmuntrer barna til mestring, og vi er flinke til å gi ros. Vi tar ikke over på grunn av effektiviteten, barn klarer utrolig mye selv. Selvtillit, en følelse av «jeg kan» er viktig å støtte opp om hos barna.

Vi ser på barna som kompetente, og som medskapere av kultur og egen læring. Vi støtter og rettleider barna gjennom samtaler som gir rom for undring, refleksjon og fantasi. Vi stiller spørsmål istedenfor å gi svarene, og inspirerer dermed barna til å finne løsningene selv.

Vi er medspillere og gir støtte i barnas lek på barnas premisser, enten som deltakere, tilretteleggere eller observatører. Vi viser respekt for lek og lekens egenverdi og gir barna rom og tid til lek.

Vi har nulltoleranse for mobbing og arbeider hele tiden aktivt for å utvikle vennsksapsrelasjoner mellom barna.

Vi lytter til barna, ser oss selv klart i samspillet.

Vi er tydelige, men varme voksne. Vi setter positive grenser rundt barna. Vi oppmuntrer til god atferd samtidig som vi forklarer hvorfor grensene er satt.

Vi ser og lytter til muligheter hos barna selv.

Vi er mottagelige for barnas interesser, behov og innspill i aktiviteter og planlegging.

Vi er gode til å improvisere, å gripe øyeblikkets pedagogikk.

Når noe er vanskelig:

Barnehagen må ikke preges av at «alle» må behandles likt og gjøre det samme, med en sterk vektlegging på regler. Av og til er det rettferdig at det er urettferdig.

Problemet må ikke automatisk antas å ligge hos barnet, og ikke omgivelsene rundt.

Barn er ikke vanskelige, de har det vanskelig.

Den voksne har alltid ansvaret for å skape en god relasjon, ikke barnet.

Vi bruker anerkjennende kommunikasjon for å på ulike måter viser barna at vi forstår og aksepterer deres opplevelse av det som skjer, og deres følelsesmessige reaksjon. Det innebærer ikke at vi aksepterer alle handlinger, som for eksempel å slå, sparke, ta ting fra andre eller lignende.

Sosial og emosjonell utvikling

- Sosial kompetanse handler om de ferdighetene barn tar i bruk når de skal omgås andre. Emosjonell kompetanse er barns evne til å gjenkjenne og regulere følelser.
- Barnehagen skal hjelpe barna ved å gi dem varierte samspills erfaringer der de kan øve på å:
  - kjenne igjen følelser hos seg selv og andre
  - vise omsorg, medfølelse og hjelpe hverandre
  - løse konflikter
  - ta andres perspektiv
  - inngå i på en positiv måte i grupper
  - ha en sunn selvhevdelse
  - vente på tur
  - ta i mot beskjeder
  - takle overganger
  - ha impuls kontroll og løse problemer
  - takle sinne
  - ferdigheter i forhold til å få og ha venner
  - prøve ut ulike sider ved vennskap, fellesskap og samspill
  - å håndtere motgang og utfordringer i et trygt miljø
- De voksne må være tilstede der barna er og opptre som en støtte for barna. Sosial kompetanse er ikke medfødt og noe som utvikles av seg selv «bare barn er sammen». Sosial kompetanse må det arbeides målrettet med, og barn må gis erfaringer. Barna må også støttes i å mestre motgang

«Å forholde seg til andre er kanskje det mest vesentlige barnet lærer i barndommen».

Livsmestring og helse

I rammeplan for barnehager under kapittelet om livsmestring og helse står det at barn skal få støtte i å mestre motgang og håndtere utfordringer, Beskytter vi barn for alt vondt gjør vi dem en bjørnetjeneste. Alle vil møte motgang i livet, og for å håndtere disse er det en god forutsetning at vi har erfart at vi tåler det. Barna kommer til å bli avvist i leik og sosiale sammenhenger, og dette er vondt, men det er da viktig at voksne er der for å veilede og støtte barna i situasjonen

«Barn må lære og håndtere livet. Hvis ikke barna opplever at livet går opp og ned, har de ikke noe liv. Det er ikke vår jobb å beskytte dem mot alt, men å hjelpe dem gjennom livets opp – og nedturer»

Hedvig Montgomery, psykolog og familieterapeut.

Vi er med i et utviklingsarbeid i regi av Nye Ålesund kommune.: «Opp og fram – en nyskapende barnehagesektor» Dette året er vårt satsingsområde livsmestring og helse I barnehagen,

Personalet skal fremme livsmestring, psykisk helse og følelsen av egenverd hos barna.

For å få dette til må barna oppleve trygghet kjærlighet og forutsigbarhet i barnehagen. Positive og nære relasjoner mellom voksen og barn er av stor betydning. Tilknytning og trygghet er en forutsetning for god psykisk helse I barnehagen vektlegger vi derfor å:

- Synliggjøre, trygge og anerkjenne barn.
- Se barna slik de er. Barna må bli forstått og hørt for den de er, ikke hva de gjør.
- Like barna som individer
- Hjelpe barn med å regulere følelser.
- Hjelpe barn med sorg og skuffelser.
- La barna leke, mestre og utvikle seg. Følge denne utviklingen nøye, observere og tilrettelegge.
- La barna prøve igjen og igjen, støtte og oppmuntre.
- Gi barna en trygg base, være en del av en gruppe.
- Gi trøst, det må være et fang tilgjengelig.
- Ha det kjekt i lag med barna, bruke humor.
- Ikke be barn undertrykke følelsene sine. Alle følelser er lov og ok. Noen følelser må håndteres men aldri forbys.

Leikende vennskap

Leik og vennskap er viktig for barn!

Leik skaper trivsel og skal være en viktig del av hverdagen i barnehagen.

Gjennom leik lærer barn å uttrykke seg.

Leik fører til vennskap – på tvers av alder, kjønn, språk og kultur.

Gjennom leik får barn sosial kompetanse.

Hvordan arbeider vi med å skape vennskap i barnehagen?

- Kompetente voksne som er gode tilretteleggere for vennskap.
- Voksne som deltar, tilrettelegger og inspirerer barnas leik.
- Voksne som er nære og tilgjengelige, som en trygg støtte og base i barnas leik.
- Skape miljøer som innbyr til sosial lek der vennskap oppstår.
- Sette av tid og rom til leik.
- Både utelek og innelek er like viktig.
- Gjennomføre gruppedeling.
- Se hvem som faller utenfor. Ha et aktivt og observerende blikk.
- Bygge opp under gryende vennskap.
- Sette sosial kompetanse og vennskap på dagsordenen.
- Løft frem positivt samspill.
- Gi barna mange samarbeidsoppgaver.
- Skape felles opplevelser.
- Støtte barna i å møte andre.
- Lære barna gode konfliktløsningsstrategier.
- Bygge nettverk blant foreldre.
- Vi har gode rutiner for å forebygge mobbing og handlingsplan når mobbing oppstår.

«Hvor lenge skal vi være venner Brumm?» sa Nasse Nøff. «Enda lenger» sa Ole Brumm.

Språk

Tidlig og god språkstimulering er en viktig del av barnehagens innhold. Arbeid med språk skal være en integrert del av barnehagehverdagen, men det skal også være systematisk.

Konsekvenser for pedagogisk arbeid

For å få til dette er det viktig at personalet:

- Setter ord på ting/hendelser, utvider barnas setninger og ordforråd.
- Har gode samtaler med barna om opplevelser, tanker og følelser.
- Gir barna rike og varierte opplevelser for å forstå begreper.
- Er bevisst på og lydhøre ovenfor både verbalt og nonverbalt språk.
- Legger til rette for at alle barn involveres i samspill og samtaler.
- Er bevisste på sin rolle som språklige forbilder.

- Skaper tid og rom for bruk av språk både i lek og tilrettelagte aktiviteter.
- Finner tid og rom for å lese bøker i lag med barna.
- Har rim, regler og sanger som en naturlig del av dagen.
- Lar barn møte symboler (bokstaver/siffer) i daglige sammenhenger.
- Støtter barns initiativ til å telle, sortere, lese, lekeskrive og til å diktere tekst.
- Arbeider med ord og begrepsforståelse.
- Oppmuntrer barn med to- eller flerspråklig bakgrunn til å være språklig aktive, samtidig som en gir dem erfaringer som bygger opp under deres begrepsforståelse og ordforråd i norsk.
- Fanger opp og støtte barn med ulike kommunikasjonsvansker.

Taushetsplikt:
Alle som arbeider i barnehagen har taushetsplikt (Barnehageloven § 21) angående forhold som er av privat karakter om barn, hjem, andre ansatte eller forhold som vedrører driften. Taushetsplikten er en viktig forutsetning for at barnehagen skal bli betrodd opplysninger om barns familieforhold som kan være avgjørende for barnets opphold, trivsel og utvikling i barnehagen. Taushetsplikten omfatter både en plikt til å tie om opplysninger om personlige forhold man får kjennskap til som ansatt i barnehagen, og en plikt til å hindre at noen på en annen måte får kjennskap eller tilgang til slike opplysninger

Personvern og sikkerhet

I barnehagen trenger vi å registrere en del opplysninger om barna og familien når barnet har plass i barnehagen. Ved innsamling og oppbevaring av opplysninger om barn og familie vil vi å opptre varsomt for å sikre at hensynet til personvernet blir ivaretatt både den tiden familien er tilknyttet barnehagen og etterpå.

Alle opplysninger og dokumenter som registreres og lagres skal være nødvendige for å ivareta barnets og familiens interesser. Barnehagen har inngått skriftlig avtale med ekstern databehandler for deler av personopplysningshåndteringen. Forholdet mellom behandlingsansvarlig og ekstern databehandler er regulert i databehandleravtaler. Styrer er behandlingsansvarlig i barnehagen.

Samtykke: Det innhentes informert, skriftlig samtykke fra foresatte i forbindelse med overføring av personopplysninger fra barnehagen til eksterne hjelpeinstanser, f.eks. PPT, barnevern, BUP, helsestasjon, småbarnsteam, kommune eller skole/skolefritidsordning.

Samtykke innhentes også ved kartlegging av enkeltbarn og bildebehandling ved oppstart i barnehagen.

Det informeres i den forbindelse tydelig om hva samtykket gjelder, at det er frivillig å samtykke og at samtykket når som helst kan trekkes tilbake.

Sletterutiner: Barnas mapper gjennomgås årlig og dokumenter og bilder som ikke er relevante lenger slettes.

Alle dokumenter, opplysninger om fremmøte, bilder, notat om familien og sensitive opplysninger slettes etter at barnet har sluttet.

Innsyn: Foresatte har rett til innsyn i hvilke opplysninger som er lagret om deres barn/familie, og hvilke sikkerhetstiltak vi har rundt bruken av dem. Det finnes en egen innsynsbejæring for dette formålet.

Sosiale medier: Det skal ikke spres personopplysninger om andre barn/familier på sosiale medier ved å legge ut bilder eller ved å omtale hendelser fra barnehagen.

Foreldrene har en lukket facebookside for Lykkeliten barnehage, som SU representantene administrerer. Det må alltid innhentes samtykke av de andre foreldrene før det legges ut bilder av barn der.

Personalet godtar ikke venneforespørsler fra foresatte så lenge barnet går i barnehagen.

Vi benytter HMS- løsningen til Barn-Nett!

Dette betyr at barnehagens HMS-dokumenter til enhver tid er oppdatert etter gjeldende lover og forskrifter. I dette systemet har vi tilgang til over 400 HMS-dokumenter, og kan blant annet benytte oss av nyttige risikovurderinger som er utformet av Barn-Nett

I vår barnehage er vi opptatt av kvalitet og trygghet for alle.

post@barn-nett.no | 85 22 76 70 | www.barn-nett.no

Trygge og
lekende barn

